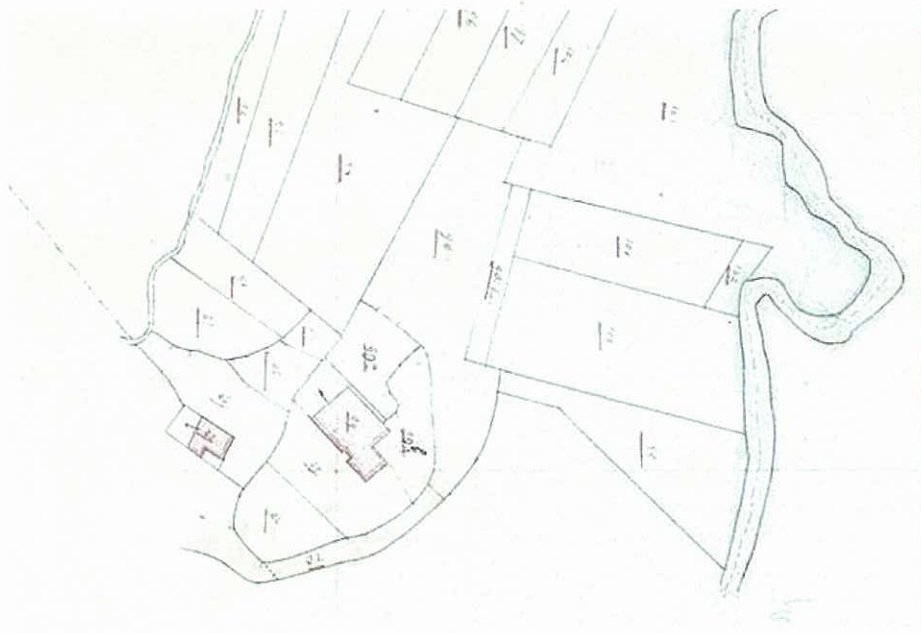

**Wessinghuizen, Kempkebosweg 2, gemeente Stadskanaal
Een Archeologisch Bureauonderzoek**

Administratieve gegevens

provincie: Groningen

gemeenten: Stadskanaal

plaats: Wessinghuizen

toponiem: Kempkebosweg 2

bevoegd gezag: gemeente Stadskanaal

opdrachtgever: gemeente Stadskanaal

uiterste coördinaten: noordwest 268.254/564.319
noordoost 268.289/564.311
zuidoost 268.280/564.281
zuidwest 268.247/564.291

kaartblad: 13A

CIS-code: 36555

onderzoeksnummer:

beheer documentatie: Libau, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, gemeente Stadskanaal en E-depot

uitvoerder: Libau

auteur: M. de Jong MA

autorisatie: drs. J. Molema

telefoon: 050-3126545

fax: 050-3123362

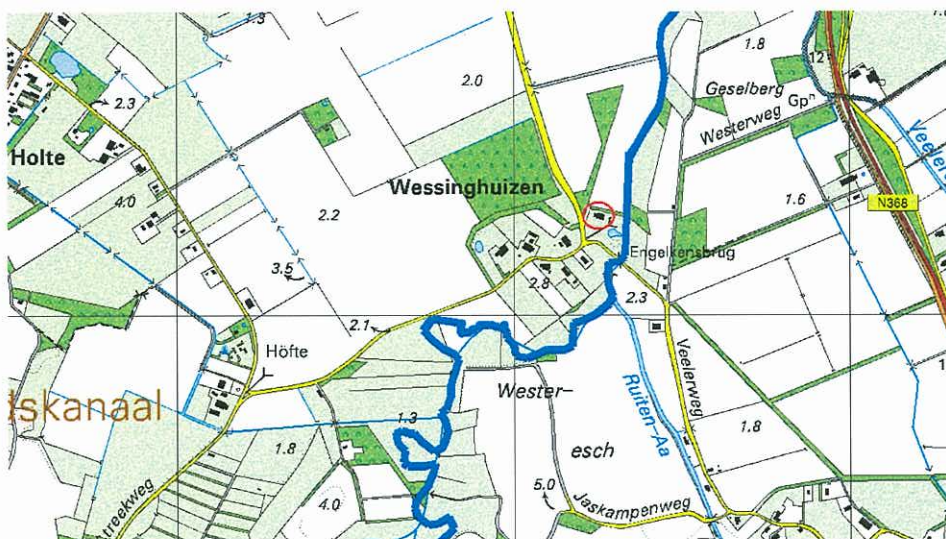
e-mail: info@libau.nl

Plangebied Kempkebosweg 2 te Wessinghuizen Een Archeologisch Bureauonderzoek

Planvoornemen

In opdracht van de gemeente Stadskanaal, vertegenwoordigd door de heer N. Beck, is een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd voor de locatie Kempkebosweg 2 te Wessinghuizen in de gemeente Stadskanaal (zie figuur 1). De aanleiding voor dit onderzoek is het vergroten en verbouwen van de voormalige boerderij. De uitbreiding wordt op staal gefundeerd. Ook wordt in totaal een oppervlakte van 215 m² tot op 1,5 m onder maaiveld verdiept, waarvan 125 m² binnen de huidige bebouwing. Verder zullen ten noorden van het gebouw zeven parkeerplaatsen worden aangelegd. Het gebied waar de ingrepen gaan plaatsvinden wordt in dit bureauonderzoek verder aangeduid als plangebied.

Figuur 1: Plangebied Kempkebosweg 2 te Wessinghuizen: het plangebied is rood omkaderd (Topografische Atlas Groningen 1:25.000).

Informatie

Wessinghuizen is in de middeleeuwen ontstaan in het esdorpenlandschap van Westerwolde. Het buurtschap ligt op de westelijke oever van de Ruiten-Aa.

Volgens de fysisch geografische kaart (zie bijlage: Uitsnede fysisch geografische kaart) ligt het plangebied op een dekzandwieling (code Nw1). Op de geomorfologische kaart wordt vermeld dat de dekzandwieling bedekt is met ten dele afgegraven veen (ARCHIS). De bodemkaart (zie bijlage: Kaart archeologie) toont veldpodzolgronden met lemig fijn zand (code Hn23) in het plangebied. Iets ten oosten van het plangebied ligt een strook met venige beekdalgronden (code ABv) afgezet door de Ruiten-Aa.

Podzolgronden duiden op een goede ontwatering van het dekzand. In de prehistorie waren podzolgronden geschikt voor bewoning. De nabijheid van water was hierbij van belang. In de loop van de prehistorie (met name vanaf de bronstijd) werden door vernatting en veengroei grote delen van Noord-Nederland onbewoonbaar. In de omgeving van het plangebied vond ook veengroei plaats maar niet in die mate dat de streek volledig onbewoonbaar werd.

Het plangebied is niet op de Archeologische Monumenten Kaart (AMK) geregistreerd als terrein van archeologische waarde, ook zijn geen waarnemingen geregistreerd in de archeologische database ARCHIS (zie bijlage: Kaart archeologie). In de omgeving van Wessinghuizen liggen meerdere AMK-terreinen en zijn veel waarnemingen gedaan. Het betreft onder meer archeologische resten uit het neolithicum, bronstijd, ijzertijd, zowel vroege als late middeleeuwen en de nieuwe tijd. De dichtstbijzijnde waarnemingen betreffen laat-middeleeuwse kogelpotten (nummer 17663), een niet nader bepaald stenen voorwerp van onbekende datering (nummer 18331) en een knuppelweg van eikenstammetjes vermoedelijk daterend uit de midden-ijzertijd (nummer 17670). Deze knuppelweg houdt waarschijnlijk verband met een oversteekplaats door het dal van de Ruiten-Aa.

Op de kadastrale minuut uit het begin van de 19^e eeuw (zie bijlage: Minuutplan Onstwedde, sectie G, blad 3) is het plangebied onbebouwd. Het perceel waartoe het plangebied behoort is in gebruik als bouwland en hooiland (watwaswaar.nl). De atlas van Huguenin uit 1819-1829 en de historische topografische atlas van 1851-1855 geven hetzelfde beeld. Ook op de Bonnekaart uit het begin van de 20^e eeuw is het plangebied nog onbebouwd (zie bijlage: Projectie van de huidige topografie op de Bonnekaart). Vanaf de topografische kaart van 1960 staat de boerderij in het plangebied aangegeven (watwaswaar.nl).

Overweging en advies

Het plangebied bevindt zich in het esdorpengebied van Westerwolde. In dit gebied bestaat kans op archeologische resten vanaf de steentijd. In het plangebied is het prehistorische oppervlak gelijk aan het huidige maaiveld of mogelijk bedekt met een veenrestant. Gezien de diepte van de geplande bodemingrepen zullen zowel de mogelijk aanwezige veenlaag als het prehistorische oppervlak verdwijnen. Derhalve wordt geadviseerd tijdens de werkzaamheden een archeologische begeleiding te laten uitvoeren in het deel van het plangebied waar tot 1,5 m onder maaiveld zal worden verdiept. Voornamelijk geldt de begeleiding alleen in het gedeelte buiten de huidige bebouwing. Mochten bij de werkzaamheden binnenshuis onverhoopt toch archeologische resten worden aangetroffen dan geldt een meldplicht*. Tijdens de archeologische begeleiding kan ook de locatie van de geplande parkeerplaats geïnspecteerd worden.

Bijlagen:

- Uitsnede fysisch geografische kaart Wessinghuizen en omgeving;
- Kaart archeologie plangebied Kempkebosweg 2 te Wessinghuizen;
- Minuutplan Onstwedde, sectie G, blad 3: detail Wessinghuizen;
- Projectie van de huidige situatie op Bonnekaart.

*Vondstmeldingen dienen zo spoedig mogelijk te worden gedaan bij de minister (Rijksdienst Cultureel Erfgoed).

Appendix 1

Geraadpleegde bronnen en kaarten

Actueel Hoogtebestand Nederland (www.ahn.nl)

Archeologische Monumentenkaart

ARCHIS, archeologisch informatie systeem

Grote Historische topografische Atlas Groningen ± 1900 – 1930, schaal 1: 25000. Uitgeverij Nieuwland, 2006. Tilburg.

Grote Historische Atlas van Nederland, 1: 50000. Deel 2: Noord-Nederland 1851 – 1855. Wolters-Noordhoff Atlasproducties, 1990. Groningen.

Luchtfoto's Google Earth.

Minuutplans uit het begin van de negentiende eeuw (www.watwaswaar.nl)

Schroor, M & J. Meijering, 2007. *Golden Raand, Landschappen van Groningen*. In Boekvorm Uitgevers, Assen.

Snijders, F.L., 1985. *Fysische geografie in de provincie Groningen*. Milieu- en landschapsonderzoek Provinciaal Planologische Dienst. Groningen.

Stiboka, 1985. *Bodemkaart van Nederland, schaal 1: 50.000*. Stiboka, Wageningen (Toelichting gepubliceerd in 1986; kaartopname door A.E. Clingeberg et al.).

Versfelt, H.J. & M. Schroor, 2005. *De atlas van Huguenin; militair-topografische kaarten van Noord-Nederland, 1819-1829*. Historische inleiding en samenstelling door H.J. Versfelt en M. Schroor. Heveskes Uitgevers/Drentse Historische Vereniging, Groningen/Veendam.

Appendix 2

Archeologische periodes

paleolithicum	tot 8800 v.Chr.
paleolithicum vroeg	tot 300000 C14
paleolithicum midden	300000 – 35000 C14
paleolithicum laat	35000 C14 - 8800 v.Chr.
paleolithicum laat A	35000 - 18000 C14
paleolithicum laat B	18000 C14 -8800 v.Chr.
mesolithicum	8800 - 4900 v.Chr.
mesolithicum vroeg	8800 - 7100 v.Chr.
mesolithicum midden	7100 - 6450 v.Chr.
mesolithicum laat	6450 -4900 v.Chr.
neolithicum	5300 - 2000 v.Chr.
neolithicum vroeg	5300 - 4200 v.Chr.
neolithicum vroeg A	5300 - 4900 v.Chr.
neolithicum vroeg B	4900 - 4200 v.Chr.
neolithicum midden	4200 - 2850 v.Chr.
neolithicum midden A	4200 - 3400 v.Chr.
neolithicum midden B	3400 - 2850 v.Chr.
neolithicum laat	2850 - 2000 v.Chr.
neolithicum laat A	2850 - 2450 v.Chr.
neolithicum laat B	2450 - 2000 v.Chr.
bronstijd	2000 - 800 v.Chr.
bronstijd vroeg	2000 - 1800 v.Chr.
bronstijd midden	1800 - 1100 v.Chr.
bronstijd midden A	1800 - 1500 v.Chr.
bronstijd midden B	1500 - 1100 v.Chr.
bronstijd laat	1100 - 800 v.Chr.
ijzertijd	800 - 12 v.Chr.
ijzertijd vroeg	800 - 500 v.Chr.
ijzertijd midden	500 - 250 v.Chr.
ijzertijd laat	250 - 12 v.Chr.
Romeinse tijd	12 v.Chr. - 450 n.Chr.
Romeinse tijd vroeg	12 v.Chr. - 70 n.Chr.
Romeinse tijd vroeg A	12 v.Chr. - 25 n.Chr.
Romeinse tijd vroeg B	25 - 70 n.Chr.
Romeinse tijd midden	70 - 270 n.Chr.
Romeinse tijd midden A	70 - 150 n.Chr.
Romeinse tijd midden B	150 - 270 n.Chr.
Romeinse tijd laat	270 - 450 n.Chr.
Romeinse tijd laat A	270 - 350 n.Chr.
Romeinse tijd laat B	350 - 450 n.Chr.
middeleeuwen	450 - 1500 n.Chr.
middeleeuwen vroeg	450 - 1050 n.Chr.
middeleeuwen vroeg A	450 - 525 n.Chr.
middeleeuwen vroeg B	525 - 725 n.Chr.
middeleeuwen vroeg C	725 - 900 n.Chr.
middeleeuwen vroeg D	900 - 1050 n.Chr.
middeleeuwen laat	1050 - 1500 n.Chr.
middeleeuwen laat A	1050 - 1250 n.Chr.
middeleeuwen laat B	1250 - 1500 n.Chr.
nieuwe tijd	1500 – heden
nieuwe tijd A	1500 - 1650 n.Chr.
nieuwe tijd B	1650 - 1850 n.Chr.
nieuwe tijd C	1850 – heden

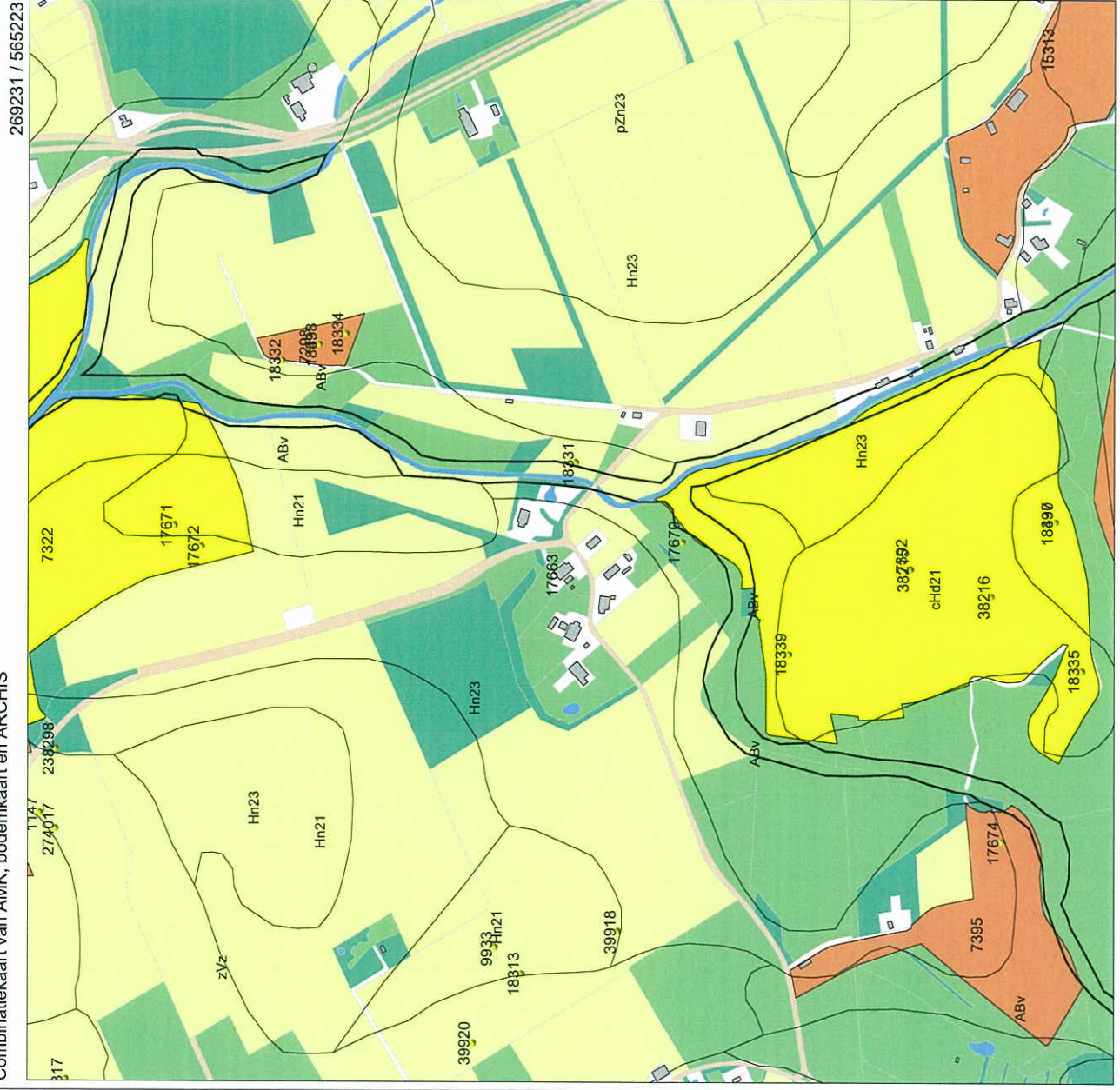

Uitsnede fysisch geografische kaart Wessinghuizen en omgeving

Kaart archeologie Kempkebosweg 2 te Wessinghuizen

Combinatiekaart van AMK, bodemkaart en ARCHIS

13-08-2009

Legenda

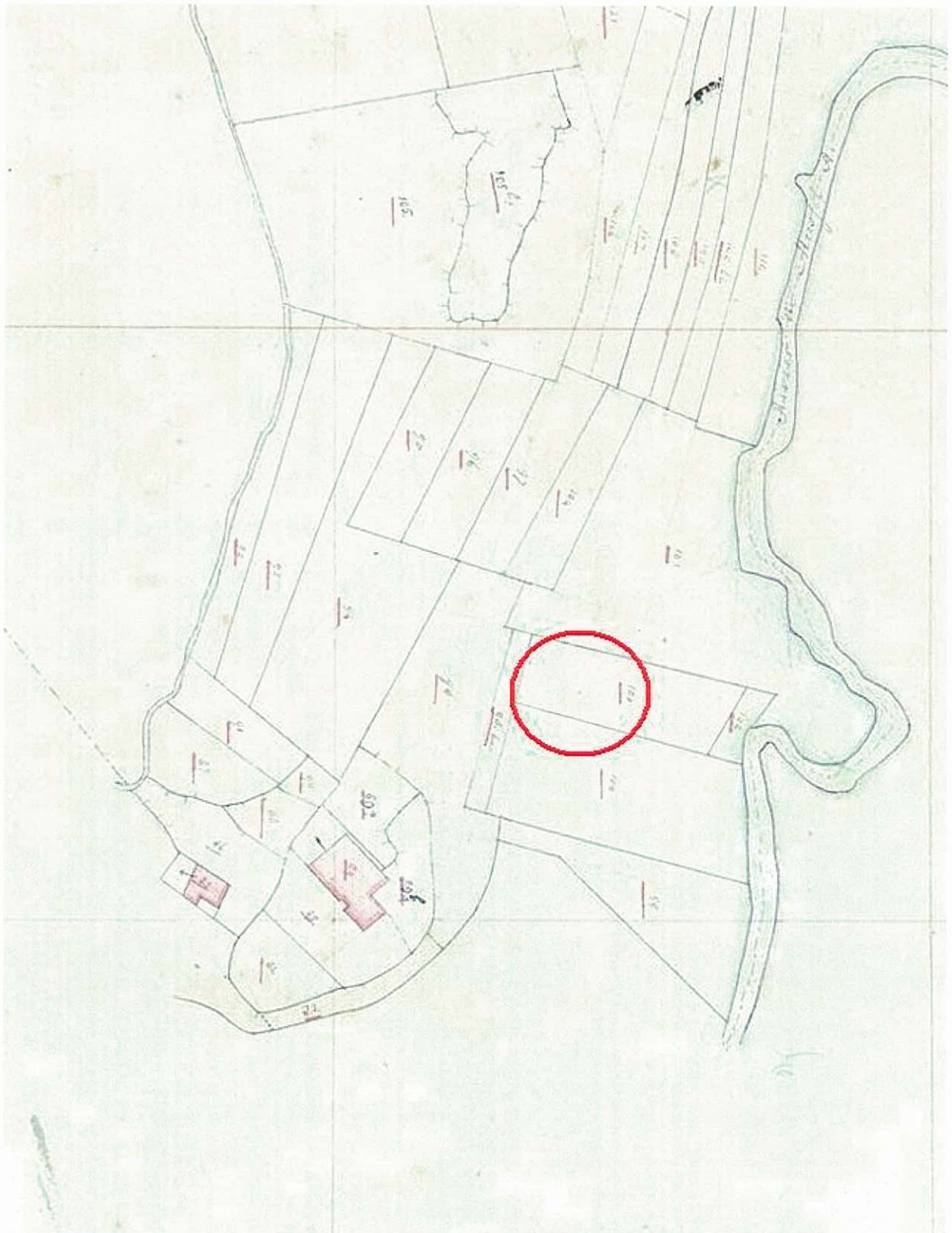
	HUIZEN
	BODEM ((c)Alterra)
	WAARNEMINGEN
MONUMENTEN	
	archeologische belevenis
	archeologische waarde
	hoge archeologische waarde
	zeer hoge archeologische waarde
	zeer hoge arch waarde, beschermd
TOP10 ((c)TDN)	
	bebouwd gebied
	doorgaande wegen
	bos
	bouwland
	welland
	boomgaard/kwekerij
	heide
	zand
	begraafplaats
	water
	overig bodemgebruik

0 500 m

Archis2

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Minuutplan Onstwedde: detail plangebied Kempkebosweg 2 te Wessinghuizen

Projectie van de huidige topografie op de Bonnekaart plangebied Kempkebosweg 2 te Wessinghuizen

